



# اردو و ابعاد متفاوت

## مدرسه مداری

دکتر فریدالدین حداد عادل



در این شماره دربارهٔ اردو حرف می‌زنیم؛ مسئلهٔ مهمی که خیلی‌ها در مدرسه به آن توجه خاص دارند و برخی از مدرسه‌ها نیز از آن غفلت می‌کنند. ما به انواع مسائل اردو می‌پردازیم. در این یادداشت چند نکتهٔ مدیریتی مدرسه را با هم به اشتراک می‌گذاریم و تبادل نظر می‌کنیم:

۱. به اردو بردن جزء لازم مدرسه‌داری است، ولی در خیلی از مدرسه‌ها آن اتفاق لازم و مهم که باید دربارهٔ آن رخ دهد، محقق نمی‌شود. اردو از بعضی جنبه‌ها شبیه کوه است. کوه نقطه‌ای بلند و نمادین دارد، ولی برای رسیدن به نوک قله، باید از دامنه‌ها و دره‌های متعدد عبور کرد.

اردو بردن نیازمند فراهم شدن مقدمات علمی و فرهنگی بسیار و برنامه‌های جانبی و تکمیلی متنوع و عمیقی است. مدرسه‌ای که چندان توجهی به اردو ندارد، از تیمگان (لیگ) برتر مدرسه‌ها بیرون است. اگر مدرسه‌ای به فعالیت اردویی نپردازد، بخش قابل ملاحظه‌ای از توانمندی‌ها و مزیت‌های خود را از دست می‌دهد.

۲. امروزه سازوکار اردو بردن، به خصوص اردوهای خارج از استان، دشوار است. این سختی به گرانی هزینه‌های اردو نیز اضافه شده است. خانواده‌ها نیز نمی‌توانند در هزینه‌های اردو مشارکت کنند. با این اوصاف، نداشتن اردو نقطه ضعف مدرسه محسوب می‌شود.

۳. اگر اردو بردن‌های خارج استانی مقدور نیست، برگزاری بازدیدهای موردی و ملاقات‌های کوتاه مدت و حتی طبیعت‌گردی‌های پراکنده، به غنای فضای

فرهنگی مدرسه می‌افزاید. برگزاری رویدادهای علمی و فرهنگی در خارج از مدرسه می‌تواند به مثابهٔ نوعی اردو تلقی شود. دبیرستان دخترانه می‌تواند با همکاری اولیا در خانه‌ای قدیمی جشنوارهٔ لباس یا غذا برگزار کند. اتخاذ چنین تصمیمی، به نحوی خود نقطهٔ آغاز خیلی از فعالیت‌های فرهنگی در مدرسه می‌تواند باشد.

۴. برگزاری اردو یکی از عرصه‌هایی است که توان برنامه‌ریزی و خلاقیت و مدیریت مسئولان مدرسه را در بیرون از کالبد فیزیکی آشنای مدرسه نشان می‌دهد. مدیر با عناصر متعددی ارزیابی شود که یکی از آنها اقدام کردن یا نکردن برای راه‌اندازی اردو است.

۵. اردو به هیچ وجه سفر تفریحی صرف، پاداش گران‌قیمت دسته‌جمعی یا گروهی، اقدامی دلخواه و جذاب به‌طور صددرصد دلخواه دانش‌آموز نیست.



هزینه‌های اردو، بخشی از فعالیت‌هایی هستند که اولیای دانش‌آموزان می‌توانند در آن‌ها مشارکت کنند.

۸. مستندسازی اردو جزء جدانشدنی این برنامه است. اردویی که پشتیبانی رسانه‌ای نداشته باشد، با اردویی که برگزار نشده است، فاصله زیادی ندارد. خانواده باید در جریان اقدامات مدرسه قرار گیرد و اردو بدون پشتیبانی رسانه‌ای از حمایت خانواده بی‌بهره است.

۹. دانش‌آموزان «باید» در اردو نقش و مسئولیت داشته باشند. در چنین موقعیت‌هایی، ظرفیت نوجوانان بروز پیدا می‌کند و خیلی از قابلیت‌های ناشناخته متبلور می‌شوند. در اردوها ظرفیت‌های ناشناخته دانش‌آموزان شناخته می‌شوند و برخی از شاگردانی که برتری علمی و درسی ندارند، توان مدیریتی و اجرایی و فرهنگی خود را بروز می‌دهند.

اردو بردن مدرسه یکی از اقدامات تکمیلی آموزشی، پرورشی و فرهنگی مدرسه است و حتماً ضوابطی آموزشی و انضباطی در سطح‌های متفاوت تعریف و اعمال می‌شوند.

۶. اگر بازدید را از اردو جدا کنیم، امروزه بیش از پانزده نوع اردو در دسته‌بندی‌های کلی اردویی تعریف شده‌اند: مدرسه خوب برای برگزاری اردو، از قبل باید دو مقوله اصلی را در نظر گرفته باشد: ۱. تقویم اجرایی مدرسه که در آن جایگاه اردو با دقت تعریف شده باشد. ۲. شیوه‌نامه برگزاری اردوهای مدرسه. با داشتن این دو عنصر می‌توان به سراغ برنامه‌ریزی برای اردوها رفت.

۷. خانواده‌ها می‌توانند در انواع اردوها نقشی کلیدی و مؤثر داشته باشند. از برنامه‌ریزی‌های اولیه تا همراهی‌های اجرایی و پشتیبانی‌های کاری، تا مشارکت در تأمین